

اعلام سیاست‌های جدید دولت

در قیمت‌گذاری گندم تا هفته آینده

معاون امور اقتصادی و برنامه‌ریزی وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد: دولت در حال اعمال سیاست‌های جدید در قیمت‌گذاری گندم است که تا هفته آینده تعیین تکلیف خواهد شد.

طی روزهای گذشته جلسه شسورای قیمت‌گذاری با حضور تمام اعضا در وزارت جهاد کشاورزی تشکیل شد و تعیین نرخ نهایی خرید تضمینی گندم در دستور کار قرار گرفت و در نهایت با رقم پیشنهادی ۳۲ هزار و ۵۰۰ تومان مخالفت شد و جلسه بدون نتیجه پایان یافت.

شنبه ۵مهرماه در همایش آغاز سال زراعی جدید، معاون امور اقتصادی وزیر جهاد کشاورزی دلیل تعلل در اعلام نرخ خرید تضمینی را اعمال سیاست‌های جدید مطرح کرد. اکبر فتحی، معاون امور اقتصادی و برنامه‌ریزی وزارت جهاد کشاورزی درباره دلیل تأخیر در اعلام نرخ خرید تضمینی گندم و ارتباط آن با سیاست‌های جدید و آزادسازی نرخ، اظهار کرد: دولت فعلاً برنامه‌ای برای آزادسازی نرخ ندارد و در حال حاضر ارائه یارانه آرد به نانوایی‌ها ادامه دارد و گندم را به قیمت ۲۰ هزار و ۵۰۰ تومان از کشاورزان خریداری و به قیمت ۶۰۰ تومان در اختیار نانوایی‌ها قرار می‌دهد.

فتحی افزود: دولت به دنبال متعادل کردن این روند است تا صنوف صنعتی نظیر شیرینی و شکلات و ماکارونی، به جای دریافت آرد یارانه‌ای، خودشان گندم را خریداری کنند. به این ترتیب، به جای خرید از شرکت بازرگانی دولتی که مکلف به تعیین و مباشرت قیمت است، صنف و صنعت می‌توانند در زمان برداشت، گندم را بر اساس قیمت تمام‌شده و با سود متعارف کشاورز خریداری کنند. معاون وزیر جهاد کشاورزی در پایان تصریح کرد: این سیاست‌ها بر سیاست‌های قیمت‌گذاری و حمایتی بخش کشاورزی اثر گذار خواهد بود و منتظریم طی یک هفته آینده نهایی شود تا قیمت خرید تضمینی گندم نیز مشخص شود.

■ ■ ■

قیمت نفت اوج گرفت

قیمت نفت پس از ۳ روز کاهش متوالی به دلیل احتمال تحریم‌های شدیدتر علیه نفت روسیه، در معاملات آسیایی افزایش یافت.

قیمت قراردادهای آتی نفت برنت با ۳۷ سنت معادل ۵۷٫۰۰ دلار افزایش به ۶۵ دلار و ۷۲ سنت در هر بشکه رسید. قیمت معاملات نفت وست‌تگزاس اینترمیدیت آمریکا با ۳۴ سنت معادل ۵۵٫۵۵، درصد افزایش به ۶۲ دلار و ۱۲ سنت در هر بشکه رسید.

برخی تحلیلگران این افزایش‌ها را به یک بهبود فنی نسبت دادند، زیرا نفت برنت و وست‌تگزاس اینترمیدیت در معاملات روز چهارشنبه حدود یک درصد کاهش قیمت داشتند و نفت برنت به پایین‌ترین سطح خود از ۵ ژوئن نزول کرده بود، در حالی که بهای معاملات وست‌تگزاس اینترمیدیت در پایین‌ترین حد خود، ۳۰ ماهه بسته شده بود. هیرویوکی کیوکوا، استراتژیست ارشد شرکت «پسان سکیریتیز اینوسستم» گفت: باز نزدیک‌شدن وست‌تگزاس اینترمیدیت به سطح حمایتی ۶۰ دلار، علاقه به خرید افزایش یافت و در عین حال، افزایش مخاطرات ژئوپلیتیک و گمانه‌زنی‌ها درباره تشدید تحریم‌ها علیه نفت روسیه نیز از قیمت‌ها حمایت کرد.

وزیران دارایی گروه ۷، چهارشنبه گذشته اعلام کردند با هدف قرار دادن کسانی که همچنان خرید نفت روسیه را افزایش می‌دهند، کسانی که دور زند تحریم‌ها را تسهیل می‌کنند، گام‌هایی برای افزایش فشار بر روسیه بر خواهند داشت.

۲ مقام، با تأیید گزارش قبلی روزنامه وال‌استریت ژورنال، به رویترز گفتند: آمریکا همچنین اطلاعات لازم برای حملات موشکی دوردرد به زیرساخت‌های انرژی روسیه را در اختیار اوکراین قرار خواهد داد. وال‌استریت ژورنال اعلام کرد چنین اقدامی، حمله به پالایشگاه‌ها، خطوط لوله و سایر زیرساخت‌ها را با هدف محروم کردن کرملین از درآمد و نفت، برای اوکراین آسان‌تر خواهد کرد.

به گفته معامله‌گران، تقاضای ذخیره از سوی چین که بزرگ‌ترین واردکننده نفت خام جهان است، نیز از قیمت نفت حمایت کرد و روند نزولی را محدود کرد. به گفته کیوکوا، تعطیلی دولت آمریکا، نگرانی‌ها درباره اقتصاد جهانی را افزایش داد و همزمان، دورنمای افزایش تولید اوپک‌پلاس، بر احساسات بازار تأثیر گذاشت و رشد قیمت‌ها را محدود کرد.

بر اساس گزارش رویترز، اداره اطلاعات انرژی آمریکا چهارشنبه گذشته اعلام کرد ذخایر نفت خام، بنزین و فرآورده‌های تقطیری آمریکا طی هفته گذشته، به دلیل کاهش فعالیت پالایش و تقاضا، افزایش یافته است. ذخایر نفت خام امریکادر هفته منتهی به ۲۶ سپتامبر، ۱٫۸ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۴۱۶۵ میلیون بشکه رسید، در حالی که در نظرسنجی رویترز افزایش یک میلیون بشکهای پیش‌بینی شده بود.

■ ■ ■

ادامه رشد قیمت طلا در بازار جهانی

قیمت طلا در بازار جهانی در آستانه رسیدن به کانال ۲ هزار و ۹۰۰ دلار قرار گرفت.

شتاب رشد قیمت طلا در بازار جهانی به حدی است که دیگر خیال ایستادن ندارد. بررسی‌ها نشان می‌دهد قیمت اونس طلا در آخرین معاملات بازار جهانی با رشد ۴ دلاری مواجه شده است.

بر همین اساس، اونس طلا روز جمعه به نرخ ۳ هزار و ۸۸۸ دلار در بازار جهانی رسید. روند بازار جهانی طلا حاکی از آن است تنها در طول هفته گذشته قیمت اونس طلا ۱۱۹ دلار و به عبارتی ۳،۱ درصد گران شده است.

این روند به طول یک ماه گذشته ۳۳۱ دلار و در طول ۶ ماه گذشته ۲۴۷ دلار بوده است.

به عقیده تحلیلگران، یکی از دلایل جهش کم‌سابقه قیمت جهانی طلا کاهش اعتماد اقتصاد جهانی به دلار آمریکا و تلاش بانک‌های مرکزی جهان برای افزایش ذخایر طلا خود در مقایسه با ذخایر ارزی‌شان است.

پیگیری مجلس برای تثبیت قیمت کالاهای اساسی در طرح حمایتی سبد کالا

قدرت خرید بیشتر می‌شود؟

نخست، تثبیت قیمت کالاهای پایه در برابر تورم بر کاهش

نوسانات اثر دارد. در شرایطی که قیمت اقلام ضروری مانند روغن، برنج، گوشت و لبنیات به صورت ماهانه دستخوش تغییر می‌شود، ارائه این کالاها با نرخ ثابت از طریق کالابرگ می‌تواند قدرت خرید خانوارهای کم‌درآمد را حفظ کند. این موضوع بویژه برای دهک‌های یک تا ۴ که بیشترین آسیب را از تورم خوراکی‌ها دیده‌اند، حیاتی است.

دوم، جایگزینی مؤثر برای یارانه نقدی است. تجربه سال‌های گذشته نشان داده پرداخت نقدی به‌دلیل ماهیت غیرهدفمند و تأثیرپذیری از تورم، نمی‌تواند نیازهای واقعی خانوار را پوشش دهد. در مقابل، کالابرگ الکترونیک با نرخ ثابت، امکان دسترسی مستقیم به کالاهای ضروری را فراهم و از تبدیل یارانه به هزینه‌های غیرضروری جلوگیری می‌کند. سوم، در افزایش امنیت غذایی موثر است. در جامعه‌ای که بخش قابل توجهی از مردم با نوسان اقتصادی مواجهند، اطمینان از تأمین حداقل کالاهای اساسی با قیمت ثابت، می‌تواند فشار روانی را کاهش داده و احساس امنیت غذایی را تقویت کند. این موضوع، بویژه در مناطق محروم و روستایی اهمیت دوچندان دارد.

با این حال، اجرای کامل و مؤثر این طرح با چالش‌هایی جدی مواجه است. نبود نظارت دقیق بر قیمت‌گذاری، ضعف

در زیرساخت‌های توزیع، تفاوت در دسترسی جغرافیایی به فروشگاه‌های طرف قرارداد و ناهمگنی میان نهادهای اجرایی، از عواملی هستند که می‌توانند اثربخشی کالابرگ را کاهش دهند و موجب نارضایتی در برخی مناطق شوند.

در نهایت، کالابرگ الکترونیک اگر با اصلاح زیرساخت‌ها، نظارت مستمر و تثبیت واقعی قیمت‌ها همراه شود، می‌تواند به نقطه تعادل میان عدالت اجتماعی، کنترل تورم و حفظ کرامت اقتصادی مردم تبدیل شود. اما اگر همچنان با ناهمگنی و ضعف اجرایی همراه باشد، تنها به یک سیاست نیمه‌کاره یا اثرگذاری محدود بدل خواهد شد؛ درحالی‌که این سیاستی

از منظر اقتصادی، کالابرگ الکترونیک می‌تواند یک ابزار مؤثر برای کنترل تورم انتظاری و جلوگیری از سوداگری در بازار باشد. با تثبیت قیمت کالاهای پایه و تأمین یارانه از سوی دولت، هم مصرف‌کننده از نوسانات قیمت مصون می‌ماند و هم تولیدکننده می‌تواند با اطمینان از فروش، برنامه‌ریزی تولید خود را بهبود بخشد. اجرای این سیاست اما نیازمند زیرساخت‌های دقیق، نظارت مستمر و هماهنگی میان وزارتخانه‌های مرتبط است.

در حال حاضر عملکرد وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صمت و امور اقتصادی، باید روی بازار کالاهای اساسی متمرکز باشد و قیمت‌ها به بهانه تحولات ارزی به‌راحتی نباید افزایش یابند. این در حالی است که اخیراً بسیاری از کالاها – مانند میوه – که کاملاً داخلی هستند و هیچ ارتباطی با تحریم یا واردات ندارند نوسان قیمت داشته‌اند. درحالی‌که کشاورز محصول خود را به قیمت ناچیزی می‌فروشد و مصرف‌کننده آن را در غیاب نظارت با چند برابر قیمت خریداری می‌کند

سود اصلی نصیب دلالتن و واسطه‌ها می‌شود. ایسن وضعیت، موجب تضعیف قدرت خرید به نسبت سیاست‌های حمایتی دولت می‌شود. اگر دولت نتواند در برابر سوداگری ایستادگی و ابزارهایی مانند کالابرگ الکترونیک را به طور مؤثر اجرا کند، دهک‌های پایین جامعه نیز از مزیت‌های این طرح چندان بهره‌مند نمی‌شوند. از این رو در حال حاضر یک اقدام عملیاتی و هماهنگ برای کنترل بازار و اجرای دقیق قانون کالابرگ ضروری است. این ابزار، اگر به‌درستی طراحی و اجرا شود، می‌تواند به نقطه تعادل میان حمایت از مصرف‌کننده، حفظ تولید داخلی و مهار تورم تبدیل شود.

■ **اهمیت تثبیت قیمت کالاهای پایه در برابر تورم**
در کنار گستردگی پوشش کالابرگ، باید تلاش کرد این طرح بتواند در عمل بر معیشت خانوارها اثر گذار باشد. در مقطع کنونی کالابرگ الکترونیک در صورت اجرای دقیق با ثبات قیمت، می‌تواند ۳ کارکرد کلیدی داشته باشد:

گروه اقتصادی: در حالی که تورم کالاهای اساسی به دغدغه روزمره دهک‌های پایین جامعه تبدیل شده، نمایندگان مجلس بار دیگر بر ضرورت اجرای کالابرگ الکترونیک با نرخ ثابت تأکید کردند. این ابزار حمایتی که در قانون بودجه ۱۴۰۱ تصویب شد، در سال جاری اجرایی شده و هم‌اکنون ۷ دهک جامعه از آن بهره‌مند می‌شوند.

در هفته‌ای که گذشت، محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، تأکید کرد «باید قیمت چند قلم کالای اساسی در طول سال ثابت نگه داشته شود و دولت با استفاده از کالابرگ، مابه‌التفاوت تورم این کالاها را جبران کند تا فشار اقتصادی بر کارگران و کارمندان کاهش یابد».

موضع‌گیری رئیس مجلس در شرایطی است که تورم نقطه به نقطه شهریور ۱۴۰۴ به محدوده ۴۵ درصد رسیده و روی قیمت کالاها بویژه در حوزه خوراکی‌ها تأثیر گذاشته است. به طور قطع در چنین شرایطی که ممکن است فضای جامعه تحت تأثیر انتظارات تورمی قرار گیرد، حفظ قدرت خرید دهک‌های پایین جامعه اهمیت بالایی دارد. در شرایطی که تورم کالاهای اساسی یکی از مهم‌ترین بخش‌های هزینه‌ای خانوارهای ایرانی در سبد کالاست، اجرای طرح کالابرگ الکترونیک برای حدود ۷ دهک جامعه یعنی بیش از ۷۰ درصد خانوارها یا حدود ۶۰ میلیون نفر جمعیت، نشان‌دهنده تلاش مسئولان برای ایجاد یک سپر حمایتی گسترده در برابر فشارهای معیشتی است. این سطح از پوشش، از نظر گستره جمعیتی، بی‌سابقه و از نظر هدف‌گذاری، یکی از مهم‌ترین سیاست‌های اجتماعی سال‌های اخیر محسوب می‌شود.

بر اساس قانون بودجه ۱۴۰۱، مقرر شده بود کالاهای اساسی با نرخ شهریور ۱۴۰۰ در اختیار دهک‌های پایین قرار گیرد و دولت مابه‌التفاوت قیمت روز را از طریق کالابرگ الکترونیک پرداخت کند. اما این بند قانونی هنوز به‌طور کامل اجرایی نشده و عملاً اجرای آن می‌تواند حمایت هدفمند از اقشار آسیب‌پذیر کند.

«وطن امروز» از اثرگذاری بخش‌های اقتصادی مؤثر در تولید و اشتغال گزارش می‌دهد

خدمات و صنعت؛ موتور محرک اقتصاد

معادن است. رشد ۱،۵ درصدی آن در مردادماه، بویژه در صنایع بوری و زیرساخت‌های انرژی، نشان‌دهنده بازگشت تدریجی ظرفیت تولید به مسیر رشد و احیای بخش‌های مولد اقتصاد است. این رشد، اگرچه کمتر از بخش خدمات است اما از منظر پایداری و اثرگذاری بلندمدت، اهمیت راهبردی دارد.

■ **سهام خدمات در اشتغال بیش از ۵۵ درصد**
از منظر اشتغال نیز بخش خدمات با بیش از ۵۵ درصد سهم، نقش محوری در جذب نیروی کار ایفا می‌کند. تنوع مشاغل، گستردگی جغرافیایی و انعطاف‌پذیری این بخش، آن را به مأمن اصلی اشتغال در شهرهای بزرگ و مناطق پرجمعیت تبدیل کرده است. در مقابل، بخش صنعت با سهم حدود ۳۰ درصد، بویژه در حوزه‌های تولیدی، ساختمانی و انرژی، اشتغال پایدار و تخصصی ایجاد می‌کند. علاوه بر اشتغال مستقیم، این بخش از طریق زنجیره تأمین و صنایع وابسته، اشتغال غیرمستقیم قابل‌توجهی نیز به همراه دارد.

تحلیل این داده‌ها نشان می‌دهد در شرایط فعلی، تمرکز سیاست‌گذاری اقتصادی باید بر تقویت و حمایت هدفمند از بخش‌های خدمات و صنعت باشد. این ۲ حوزه، نه‌تنها موتور محرک رشد اقتصادی‌اند، بلکه ظرفیت بالایی برای جذب سرمایه، ارتقای بهره‌وری و کاهش نرخ بیکاری دارند. در مقابل، افت در بخش‌هایی مانند کشاورزی یا یافت‌نشان می‌دهد تکیه صرف بر منابع سنتی نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای توسعه‌ای کشور باشد.

در مجموع، عملکرد مثبت بخش خدمات و صنعت در مردادماه ۱۴۰۴، نشان‌دهنده ظرفیت بالای این ۲ حوزه برای حفظ پویایی اقتصاد در شرایط پرچالش است؛ ظرفیتی که می‌تواند در صورت حمایت هدفمند، به موتور محرک رشد پایدار تبدیل شود.

■ **ستون‌های اصلی تولید ناخالص داخلی و اشتغال**
در ساختار اقتصادی ایران، ۲ بخش خدمات و صنعت به‌عنوان ستون‌های اصلی تولید ناخالص داخلی و اشتغال شناخته می‌شوند؛ نقشی که در شرایط پرنوسان اقتصاد جهانی و داخلی، اهمیت آن دوچندان شده است.

بخش خدمات باسهمی بین ۵۰ تا ۵۵ درصد از تولید ناخالص داخلی، بزرگ‌ترین بخش اقتصاد ایران محسوب می‌شود. این گروه متشکل از زیربخش‌هایی چون حمل‌ونقل، عمدهفروشی و خردهفروشی، آموزش، سلامت، امور مالی و بیمه، و خدمات عمومی است. رشد ۷ درصدی این بخش در مردادماه ۱۴۰۴، نشان‌دهنده پویایی و انعطاف‌پذیری آن در مواجهه با چالش‌های اقتصادی است. چنین رشدی، بویژه در شرایطی که برخی بخش‌ها با افت مواجهند، گواهی بر ظرفیت بالای خدمات در حفظ روند مثبت اقتصاد ملی است.

بخش صنعت و معدن نیز با سهمی نزدیک به ۳۰ درصد از تولید ناخالص داخلی، دومین بازیگر بزرگ اقتصاد کشور است. این بخش شامل صنایع تولیدی، انرژی، ساخت‌وساز و استخراج

گروه اقتصادی: بر اساس گزارش تازه مرکز پژوهش‌های مجلس، اقتصاد ایران در مردادماه ۱۴۰۴ رشد ۲،۳ درصدی را تجربه کرده است. در این میان، بخش خدمات با جهش ۷ درصدی و گروه صنایع و معادن با رشد ۱،۵ درصدی، نقش اصلی را در ثبات این عملکرد مثبت ایفا کرده‌اند. بررسی‌های آماری نشان می‌دهد این ۲ حوزه نه‌تنها بیشترین سهم را در ارزش افزوده اقتصاد دارند، بلکه بار اصلی اشتغال کشور را نیز به دوش می‌کشند.

گزارش جدید مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با عنوان «پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران»، نشان می‌دهد مردادماه ۱۴۰۴، رشد اقتصادی کشور نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۲،۳ درصد رسیده و رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت نیز ۲،۶ درصد برآورد شده است. این آمارها در شرایطی منتشر می‌شود که برخی بخش‌های اقتصادی با افت مواجهند یا رشد حوزه کلیدی – خدمات و صنعت – توانسته‌اند نقش پیشران را در حفظ روند مثبت اقتصاد ایفا کنند.

بخش خدمات با ثبات رشد چشمگیر ۷ درصدی، بیشترین سهم را در رشد اقتصادی ماه مرداد داشته است. زیربخش‌هایی مانند عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، اداره عمومی و تأمین اجتماعی و فعالیت‌های مالی و بیمه، محرک‌های اصلی این جهش بوده‌اند. سهم این گروه در رشد کلی اقتصاد، ۳،۱۳ واحد درصد اعلام شده که نشان‌دهنده جایگاه محوری آن در ساختار اقتصادی کشور است.

در کنار خدمات، گروه صنایع و معادن با رشد ۱،۵ درصدی عملکرد مثبتی ثبت کرده است. این رشد عمدتاً ناشی از افزایش تولید در صنایع بوری و بهبود عملکرد بخش‌های زیرساختی مانند آب، برق و گاز بوده است. این روند، نشان‌دهنده بازگشت تدریجی ظرفیت تولید صنعتی به مسیر رشد و نقش‌آفرینی آن در تقویت پایه‌های اقتصاد ملی است.

در مقابل، بخش نفت خام و گاز طبیعی با رشد منفی ۱،۸ درصدی و بخش کشاورزی با افت شدید ۷،۳ درصدی، عملکردی ضعیف داشته‌اند. کاهش تولید محصولات زراعی و دامی، طبق اعلام وزارت جهاد کشاورزی، عامل اصلی افت در بخش کشاورزی بوده است.

این گزارش در حالی منتشر می‌شود که طبق آمار رسمی بانک مرکزی، رشد اقتصادی کشور در سال ۱۴۰۳ معادل ۳،۱ درصد و رشد بدون نفت ۳ درصد بوده است. مرکز پژوهش‌ها تأکید کرده است انتشار ماهانه این داده‌ها می‌تواند به سیاست‌گذاران کمک کند تا با درک دقیق‌تری از تحولات بخش حقیقی اقتصاد، تصمیمات به‌موقع و هدفمند اتخاذ کنند.